

Posudek na diplomovou práci

Lucie Tichá: Okresní soud Hradec Králové a jeho činnost v době první Československé republiky (1918-1938).

Soudnictví a vůbec právní vývoj v první Československé republice patří k tématům, kterým se v poslední době věnuje určitá míra pozornosti. Platí to však zejména pro oblast právní historie. Proto lze jistě přivítat, že si tuto problematiku zvolila za téma své diplomové práce kolegyně Tichá. Čtenář pak práci může brát do ruky s očekáváním, zda se jí jakožto archivářce a historičce podaří právněhistorický přístup rozšířit o další potřebné záběry. Po nezbytném úvodu autorka předkládá obsáhlý rozbor pramenů a literatury, který je nesporně vynikající. Prokazuje v něm jak znalost celé širší pramenné základny i dosud existující literatury, tak i schopnost se v nich orientovat a uvědomovat si, v čem spočívá jejich přínos a naopak nedostatky. Další kapitoly práce se týkají legislativy platné pro soudnictví v daném období, vývoje organizace soudnictví od jeho vzniku v moderní podobě v polovině 19. století s přirozeným akcentem na meziválečné období. Popisuje jednotlivé typy soudů, jejich věcnou i místní příslušnost a kvalifikační požadavky pro výkon funkce soudce. Následuje potom kapitola věnovaná dějinám Hradce Králové a regionu, jehož je centrem. Jádrem práce pak tvoří dvě kapitoly pojednávající o královéhradeckém okresním soudu a o jeho činnosti.

Je nutné se pozastavit nad skutečností, že k tomuto jádru práce se autorka dostává na str. 93, což při rozsahu 150 stran textu se zdá být pozdě. Vzhledem k celkové délce práce a jejímu názvu tak zůstává otázkou, zda je relativní váha jednotlivých kapitol vhodně rozdělena a zda kapitoly úvodní nejsou zbytečně dlouhé. Autorka v nich podává nesporně důkladný popis norem a organizace. Ukazuje přehled, se kterým je schopna tuto problematiku zpracovat a podat. Oponent však nedokáže v tomto ohledu potlačit jisté pochybnosti, které jsou posléze ještě zvýrazněny tím, že řadu obecných skutečností uváděných v úvodních kapitolách lze pak nalézt i v pasážích zabývajících se přímo okresním soudem v Hradci Králové. Mnoho skutečností je tak čtenáři sdělováno dvakrát a některé dokonce i třikrát. Práci by tak v tomto ohledu prospěla korektura textu, která by tomuto opakování zabránila.

Na druhé straně četbu práce ožívují příklady jednotlivých druhů projednávaných případů. Ani zdaleka ale nejde jen o občerstvení čtenáře, který může být unaven dlouhými výčty norem, organizačních forem, působností a příslušností. Ukázky těchto případů mají totiž velký význam pro poznání dobové každodennosti, cen, vztahů, do jakých lidé vstupovali a hodnot,

které vyznávali. Ocenění zaslouží i pečlivá zobecňující charakteristika případů projednávaných Okresním soudem v Hradci Králové, v níž nechybí ani procentuální statistika. Práci prospívají také četné přílohy, v nichž autorka předkládá i různé písemnosti soudní provenience.

Kolegyně Tichá si uvědomovala možnosti, jaké téma soudnictví skýtá a nechtěla zůstat na popisné úrovni. Provedla několik pokusů o její překročení směrem k sociálněhistorickým „sondám“. Kromě již zmíněných konkrétních ukázek projednávaných kauz platí tato pochvala pro sbírku pozoruhodných životopisných údajů o soudcích, kteří v Hradci Králové působili. Ačkoliv se jedná jen o zjištění, z jakých rodin pocházeli, nacházíme zde informace důležité pro poznání místních elit. Právě tyto pasáže pokládám v rámci předložené diplomové práce za mimořádně významné a nejvíce přínosné. Je nepochybné, že by z tématu bylo možno v tomto směru vytěžit víc. Takové úsilí by ale naráželo na značné heuristické a metodologické potíže a je otázkou, zda taková očekávání lze vztahovat vůči diplomové práci. Nezbyvá ale než si jen přát, aby se po těchto zatím spíš jen naznačených cestách kolegyně Tichá dále vydala.

Práce obsahuje mnoho konkrétních údajů, přičemž je chvályhodné, že je autorka podala přesně a vyhnula se omylům a nepřesnostem. V této souvislosti by snad bylo možno jen dodat, že působnost ve správním soudnictví se po zrušení župního zřízení a obnově zřízení zemského předpokládala u zemských zastupitelstev.

Diplomová práce kolegyně Tiché splňuje navzdory zmíněným výtkám všechny nároky kladené na tento typ prací. Plně ji proto doporučuji k obhajobě a (přirozeně v závislosti na průběhu obhajoby) ji navrhuji hodnotit známkou výborně.

V Kolíně 22.6.2011

Mgr. Jan Dobeš, Ph.D.